

AI TRONG VIẾT BÁO QUỐC TẾ: CƠ HỘI, RỦI RO VÀ CHIẾN LƯỢC TỪ CÁC TÁC GIẢ THÀNH CÔNG TRÊN THẾ GIỚI

Nguyễn Thành Chung^{*1}, Tạ Thị Thu Thủy¹, Nguyễn Thị Hương¹, Đặng Bảo Sơn¹,
Nguyễn Thị Ngọc Anh¹, Nguyễn Thị Phương Thảo¹
^{*}Tác giả liên hệ, Email: chungnguyenbio@hou.edu.vn

Ngày tòa soạn nhận được bài báo: 02/06/2025

Ngày phản biện đánh giá: 15/08/2025

Ngày bài báo được duyệt đăng: 29/08/2025

DOI: 10.59266/houjs.2025.673

Tóm tắt: Việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) vào quá trình viết bài báo khoa học quốc tế đang mở ra nhiều cơ hội mới, đồng thời đặt ra không ít thách thức. Bài báo này phân tích vai trò của AI trong việc nâng cao hiệu quả, cải thiện chất lượng nội dung của bản thảo để đáp ứng tiêu chuẩn của các tạp chí học thuật toàn cầu. AI có thể được sử dụng để tìm kiếm tài liệu, phân tích dữ liệu, gợi ý về đề cương, chỉnh sửa chính tả và cách hành văn theo ngôn ngữ tự nhiên giúp nhà nghiên cứu tiết kiệm thời gian khi viết báo, đẩy nhanh tiến độ xuất bản. Tuy nhiên, những rủi ro như thông tin sai lệch, vấn đề đạo đức và nguy cơ phụ thuộc quá mức vào AI có thể ảnh hưởng đến tính xác thực của nghiên cứu. Dựa trên kinh nghiệm từ các nhà nghiên cứu thành công và các nghiên cứu gần đây, chúng tôi đề xuất các chiến lược nhằm tận dụng tối đa lợi ích của AI, đồng thời giảm thiểu rủi ro, bao gồm đào tạo kỹ năng sử dụng AI có trách nhiệm, gợi ý xây dựng quy chuẩn đạo đức và kết hợp sáng tạo của con người với công nghệ AI. Thông qua phân tích một số trường hợp điển hình và xu hướng hiện tại, nghiên cứu này cung cấp gợi ý, giúp các nhà khoa học khai thác hiệu quả AI để tạo ra những bài báo chất lượng, có sức ảnh hưởng lớn.

Từ khóa: trí tuệ nhân tạo, viết bài báo khoa học, xuất bản quốc tế, đạo đức nghiên cứu, chiến lược nghiên cứu

I. Mở đầu

Viết báo khoa học là một phần không thể thiếu của nghiên cứu khoa học, đòi hỏi sự chính xác, rõ ràng và tuân thủ các tiêu chuẩn quốc tế. Trong bối cảnh cách mạng công nghiệp 4.0, trí tuệ nhân

tạo (AI) đã trở thành một công cụ quan trọng, hỗ trợ các nhà nghiên cứu trong việc tối ưu hóa quy trình viết lách và xuất bản. Các công cụ như ChatGPT, Gemini, Grok, Grammarly, Semantic Scholar, hay các nền tảng phân tích dữ liệu lớn đã giúp

¹ Viện Công nghệ Sinh học và Công nghệ Thực phẩm, Trường Đại học Mở Hà Nội

nhà nghiên cứu tiết kiệm thời gian, cải thiện chất lượng văn bản và tăng cơ hội xuất bản trên các tạp chí uy tín. Tuy nhiên, việc ứng dụng AI cũng đặt ra nhiều thách thức, bao gồm nguy cơ thông tin sai lệch, vấn đề đạo đức, và sự phụ thuộc quá mức vào công nghệ.

Bài báo này nhằm mục đích: (1) phân tích các cơ hội mà AI mang lại trong việc viết và xuất bản bài báo khoa học quốc tế, (2) đánh giá các rủi ro tiềm tàng khi sử dụng AI, (3) đề xuất các chiến lược thực tiễn từ kinh nghiệm của các tác giả thành công, và (4) thảo luận các xu hướng và cân nhắc đạo đức liên quan đến AI trong viết báo khoa học. Thông qua việc phân tích các nghiên cứu gần đây và kinh nghiệm thực tiễn, bài báo cung cấp gợi ý để các nhà nghiên cứu, đặc biệt là những người mới bắt đầu, có thể áp dụng AI một cách hiệu quả và có trách nhiệm.

Sự phát triển AI không chỉ thay đổi cách viết mà còn ảnh hưởng đến đánh giá tính xác thực nghiên cứu. Với công cụ như Paperpal hay The AI Scientist, nhà nghiên cứu cần hiểu cách sử dụng để tối ưu hóa mà không mất sáng tạo và trách nhiệm học thuật (Khalifa & Albadawy, 2024; Buriak *et al.*, 2023; Kwon, 2025).

Để xây dựng bài báo này, chúng tôi đã sử dụng phương pháp phân tích tài liệu kết hợp với tổng hợp kinh nghiệm thực tiễn. Cụ thể:

II. Phương pháp nghiên cứu

Để xây dựng bài báo này, chúng tôi đã sử dụng phương pháp phân tích tài liệu kết hợp với tổng hợp kinh nghiệm thực tiễn. Cụ thể:

Tìm kiếm tài liệu: Các bài báo học thuật, sách, và báo cáo được tìm kiếm từ các cơ sở dữ liệu uy tín như IEEE Xplore, PubMed, Scopus, và Google Scholar, sử dụng các từ khóa như “AI in scientific writing”, “ethical issues in AI-generated content”, và “strategies for publishing in international journals”. Các tài liệu được chọn lọc dựa trên mức độ liên quan, tính cập nhật (từ 2015 đến 2025), và uy tín của nguồn.

Phân tích định tính: Các tài liệu được phân tích để xác định các cơ hội, rủi ro, và chiến lược liên quan đến việc sử dụng AI trong viết bài báo khoa học. Các nghiên cứu điển hình từ các tác giả thành công, chẳng hạn như Catterall (Catterall, 2024), được sử dụng để minh họa cách áp dụng AI trong thực tiễn.

Tổng hợp và đánh giá: Các phát hiện từ tài liệu được tổng hợp để xây dựng một khung lý thuyết, kết hợp với các ví dụ thực tiễn từ các hội thảo, bài viết trên báo chí (Bobier & Hurst, 2025; Sonni, 2025; Vasconcelos & Marusic, 2025), và hướng dẫn viết bài báo khoa học (Ecarnot *et al.*, 2015; Carey *et al.*, 2020). Các chiến lược được đề xuất dựa trên sự cân bằng giữa lợi ích và rủi ro của AI, đảm bảo tính đạo đức và tính xác thực của nghiên cứu.

III. Cơ hội của AI trong viết báo quốc tế

AI mang đến nhiều cơ hội cho việc viết báo khoa học quốc tế, từ tăng hiệu quả tìm kiếm tài liệu đến cải thiện chất lượng văn bản và đẩy nhanh tiến độ xuất bản.

3.1. Tăng hiệu quả tìm kiếm và phân tích tài liệu

Các công cụ AI như Semantic Scholar, Elicit, hay Research Rabbit sử

dụng các thuật toán AI để quét hàng triệu bài báo khoa học, gợi ý các tài liệu liên quan dựa trên từ khóa, nội dung hoặc ngữ cảnh (Gundall *et al.*, 2021; Khalifa & Albadawy, 2024). Theo Gundall và các cộng sự (2021), việc sử dụng AI trong xử lý dữ liệu lớn không chỉ giúp tiết kiệm thời gian mà còn tăng độ chính xác trong việc xác định các tài liệu có giá trị, từ đó xây dựng nền tảng lý thuyết vững chắc cho bài báo (Gundall *et al.*, 2021). Ví dụ, một nhà nghiên cứu trong lĩnh vực công nghệ sinh học có thể sử dụng Semantic Scholar để tìm kiếm các bài báo liên quan đến “ứng dụng AI trong chỉnh sửa gen”, từ đó xác định các khoảng trống nghiên cứu và định hướng bài viết (Khalifa & Albadawy, 2024).

AI cũng hỗ trợ tổng hợp tài liệu tham khảo, giúp nhà nghiên cứu dễ dàng xác định các nghiên cứu liên quan và xây dựng cơ sở lý thuyết mạnh mẽ (Hammad, 2023). Các công cụ như Elicit có thể phân tích các bài báo và gợi ý các hướng nghiên cứu mới, giúp nhà nghiên cứu tiết kiệm hàng giờ tìm kiếm thủ công (Mondal & Mondal, 2023).

3.2. Cải thiện chất lượng văn bản

Các công cụ AI như Grammarly, ProWritingAid, hay các mô hình ngôn ngữ lớn như ChatGPT, Gemini, Grok đã thay đổi cách thức nhà nghiên cứu chỉnh sửa và hoàn thiện bản thảo. Những công cụ này không chỉ sửa lỗi ngữ pháp, chính tả mà còn đề xuất cách diễn đạt mạch lạc, phù hợp với phong cách của các tạp chí quốc tế (Bobier *et al.*, 2025; Buriak *et al.*, 2023). North và Thomas (2024) nhấn mạnh rằng AI có khả năng cá nhân hóa nội dung, giúp bài viết đáp ứng các yêu cầu cụ thể của từng tạp chí, từ cấu trúc đến ngôn ngữ chuyên ngành (Bobier *et al.*, 2025).

Đối với các nhà nghiên cứu không phải người bản ngữ, AI là một công cụ đắc lực để cải thiện khả năng viết tiếng Anh. Ví dụ, một nhà nghiên cứu Việt Nam có thể sử dụng Grammarly để kiểm tra lỗi ngữ pháp và ChatGPT, Gemini, Grok để tái cấu trúc câu văn, đảm bảo bài viết đạt tiêu chuẩn học thuật quốc tế (Bobier *et al.*, 2025). Ngoài ra, các công cụ như Paperpal cung cấp hỗ trợ toàn diện từ viết bản thảo đến chuẩn bị bài viết cho xuất bản, được sử dụng bởi các nhà nghiên cứu tại hơn 125 quốc gia (Buriak *et al.*, 2023).

3.3. Đẩy nhanh tiến độ xuất bản

Quá trình viết và xuất bản bài báo khoa học thường kéo dài nhiều tháng, thậm chí nhiều năm, do các công đoạn như thu thập dữ liệu, phân tích, và chỉnh sửa bản thảo. AI có thể tự động hóa nhiều khâu trong quy trình này, từ việc tạo đề cương ban đầu, phân tích dữ liệu, đến chỉnh sửa bản thảo cuối cùng (Sonni, 2025; Zielinski *et al.*, 2023). Hằng (2025) chỉ ra rằng các công cụ như SPSS tích hợp AI, hoặc các thư viện Python như Pandas và NumPy, giúp nhà nghiên cứu xử lý dữ liệu nhanh chóng, từ đó rút ngắn thời gian chuẩn bị bản thảo (Sonni, 2025).

Hơn nữa, AI có thể hỗ trợ nhà nghiên cứu lựa chọn tạp chí phù hợp thông qua phân tích chỉ số tác động (Impact Factor), yêu cầu của tạp chí, và lịch sử xuất bản (Ecarnot *et al.*, 2015). Các công cụ như Journal Finder của Elsevier sử dụng AI để gợi ý các tạp chí phù hợp với nội dung bài báo, giúp tăng khả năng bản thảo được chấp nhận (Ecarnot *et al.*, 2015).

3.4. Cá nhân hóa nội dung và tối ưu hóa phong cách

Một lợi thế khác của AI là khả năng cá nhân hóa nội dung để phù hợp với phong cách và yêu cầu của các tạp chí mục tiêu. Các công cụ AI có thể phân tích các bài báo đã xuất bản trên một tạp chí cụ thể, từ đó gợi ý cách tổ chức bài viết, sử dụng từ ngữ, hoặc cấu trúc lập luận phù hợp (Bobier & Hurst, 2025; Buriak *et al.*, 2023). Ví dụ, nếu một nhà nghiên cứu muốn gửi bài cho tạp chí *Nature*, AI có thể phân tích các bài báo đã xuất bản trên *Nature* để đề xuất cách viết phần tóm tắt hoặc cách trình bày kết quả nghiên cứu (Bobier & Hurst, 2025).

Ngoài ra, AI còn hỗ trợ tối ưu hóa từ khóa và tiêu đề bài báo để tăng khả năng hiển thị trong các cơ sở dữ liệu học thuật như PubMed hay Scopus (Bobier & Hurst, 2025). Điều này giúp bài báo dễ dàng được tìm thấy và trích dẫn bởi các nhà nghiên cứu khác.

3.5. Hỗ trợ trong việc tạo ý tưởng và thiết kế nghiên cứu

AI không chỉ hỗ trợ trong việc viết báo mà còn giúp nhà nghiên cứu tạo ý tưởng mới và thiết kế nghiên cứu. Các công cụ AI có thể phân tích dữ liệu lớn và gợi ý các hướng nghiên cứu mới, tạo ra một dàn ý ban đầu cho bài báo, dựa trên các câu hỏi hoặc từ khóa liên quan đến chủ đề nghiên cứu, giúp nhà nghiên cứu mở rộng góc nhìn và đảm bảo tính toàn diện của nghiên cứu (Khalifa & Albadawy, 2024).

3.6. Quản lý dữ liệu và phân tích thống kê

AI cũng hỗ trợ trong việc quản lý dữ liệu và phân tích thống kê, giúp nhà

nghiên cứu xử lý dữ liệu lớn một cách hiệu quả. Các công cụ như Python với các thư viện Pandas và NumPy, hoặc R với các gói phân tích dữ liệu, có thể được sử dụng để phân tích dữ liệu và tạo ra các biểu đồ, bảng biểu minh họa cho bài báo (Sonni, 2025). Điều này không chỉ tiết kiệm thời gian mà còn giúp đảm bảo tính chính xác của các phân tích thống kê trong bài viết (Sonni, 2025).

3.7. Tuân thủ các quy định đạo đức

Một số công cụ AI được thiết kế để hỗ trợ nhà nghiên cứu tuân thủ các quy định đạo đức trong viết báo khoa học. Ví dụ, AI có thể giúp kiểm tra đạo văn, đảm bảo rằng nội dung bài viết là nguyên gốc và được trích dẫn đúng cách (Khalifa & Albadawy, 2024). Ngoài ra, AI cũng có thể hỗ trợ trong việc tuân thủ các hướng dẫn của tạp chí, chẳng hạn như định dạng bài viết, số lượng từ, hoặc các yêu cầu khác (Khalifa & Albadawy, 2024).

IV. Rủi ro của AI trong viết báo quốc tế

Mặc dù AI mang lại nhiều cơ hội, nhưng việc sử dụng AI trong viết báo khoa học cũng đặt ra nhiều rủi ro mà nhà nghiên cứu cần lưu ý.

4.1. Nguy cơ thông tin sai lệch

Một trong những rủi ro lớn nhất khi sử dụng AI là khả năng tạo ra nội dung không chính xác hoặc thiếu chiều sâu. Hamed và các cộng sự (2024) đã phát triển thuật toán xFakeSci, có khả năng phát hiện 94% các bài báo khoa học giả mạo do AI tạo ra (Hamed, 2024). Những bài viết này thường thiếu tính sáng tạo, dựa vào các mẫu dữ liệu có sẵn, và có thể chứa thông tin sai lệch, đặc biệt trong các lĩnh

vực yêu cầu tính chính xác cao như khoa học hoặc kỹ thuật (Hamed, 2024; Khaleel *et al.*, 2024).

Hơn nữa, nếu một nhà nghiên cứu sử dụng AI để tạo toàn bộ phần kết quả hoặc thảo luận mà không kiểm tra kỹ lưỡng, bài báo có thể chứa các lập luận không có cơ sở hoặc dữ liệu không đáng tin cậy (Hamed, 2024). Điều này có thể làm giảm uy tín của nhà nghiên cứu và tạp chí xuất bản.

4.2. Vấn đề đạo đức và bản quyền

Sử dụng AI trong viết bài báo khoa học đặt ra nhiều câu hỏi về đạo đức và bản quyền. Gudmundsson và Lobin (2024) chỉ ra rằng các mô hình AI thường được huấn luyện trên dữ liệu lớn, bao gồm cả các bài báo có bản quyền, dẫn đến nguy cơ vi phạm quyền sở hữu trí tuệ (Vasconcelos & Marusic, 2025; Hammad, 2023). Ví dụ, nếu một mô hình AI như ChatGPT tạo ra nội dung dựa trên các bài báo đã xuất bản mà không trích dẫn đúng nguồn, nhà nghiên cứu có thể vô tình vi phạm quy định về đạo văn (Vasconcelos & Marusic, 2025). Ngoài ra, việc sử dụng nội dung do AI tạo ra mà không công khai rõ ràng có thể bị coi là thiếu minh bạch, vi phạm các quy chuẩn đạo đức học thuật (Vasconcelos & Marusic, 2025; Chetwynd, 2024).

4.3. Nguy cơ phụ thuộc vào AI

Sự phụ thuộc quá mức vào AI có thể làm giảm khả năng sáng tạo và tư duy phản biện của nhà nghiên cứu. Leike (2023) cảnh báo rằng việc lạm dụng AI để tạo nội dung “hào nhoáng” thay vì tập trung vào chất lượng khoa học có thể làm suy giảm giá trị của nghiên cứu

(Catterall, 2024). Điều này đặc biệt nguy hiểm đối với các nhà nghiên cứu trẻ, những người có thể sử dụng AI như một “lối tắt” thay vì phát triển kỹ năng viết và phân tích độc lập (Catterall, 2024; Mondal & Mondal, 2023). Trong một số trường hợp, một nhà nghiên cứu có thể sử dụng AI để tạo toàn bộ phần phương pháp hoặc thảo luận mà không hiểu rõ nội dung, dẫn đến việc không thể trả lời các câu hỏi từ hội đồng phản biện (Catterall, 2024).

4.4. Thành kiến của AI

AI không phải lúc nào cũng trung lập. Các mô hình ngôn ngữ lớn thường phản ánh thành kiến từ dữ liệu huấn luyện, dẫn đến nguy cơ tạo ra nội dung thiên vị hoặc không phù hợp với bối cảnh văn hóa, xã hội của bài báo (Bobier *et al.*, 2025; Hammad, 2023). Ví dụ, trong các lĩnh vực nhạy cảm như khoa học xã hội hoặc khoa học tự nhiên, nội dung do AI tạo ra có thể thiếu sự nhạy bén văn hóa hoặc bỏ qua các yếu tố đạo đức, gây ảnh hưởng đến tính khách quan của nghiên cứu (Bobier *et al.*, 2025).

4.5. Thiếu chiều sâu khoa học

Mặc dù AI có khả năng tạo ra nội dung nhanh chóng, nhưng các bài viết do AI tạo ra thường thiếu chiều sâu và sự sáng tạo so với con người. Theo Hằng (2025), AI có thể hỗ trợ trong việc tạo bản thảo ban đầu, nhưng không thể thay thế hoàn toàn khả năng phân tích và lập luận của nhà nghiên cứu (Sonni, 2025). Điều này đặc biệt quan trọng trong các phần như thảo luận hoặc kết luận, nơi yêu cầu sự sáng tạo và đóng góp mới về mặt khoa học (Sonni, 2025; Buriak *et al.*, 2023).

4.6. Nguy cơ giả mạo và sai lệch thông tin

AI cũng có thể được sử dụng để tạo ra các bài báo giả mạo hoặc sai lệch thông tin, gây ảnh hưởng đến uy tín của các tạp chí và cộng đồng học thuật (Hamed & Wu, 2024; Chetwynd, 2024). Điều này đặc biệt nguy hiểm trong bối cảnh các tạp chí mở (open access) và các nền tảng trực tuyến, nơi việc kiểm tra chất lượng bài viết có thể không nghiêm ngặt (Hamed & Wu, 2024).

4.7. Vấn đề về minh bạch và trách nhiệm

Việc sử dụng AI trong viết báo khoa học cũng đặt ra vấn đề về minh bạch và trách nhiệm. Nếu nhà nghiên cứu sử dụng AI để tạo ra nội dung mà không công khai rõ ràng, điều này có thể dẫn đến thiếu minh bạch và khó xác định trách nhiệm trong trường hợp có sai sót hoặc tranh cãi (Vasconcelos & Marusic, 2025; Zielinski *et al.*, 2023).

V. Các cân nhắc đạo đức và gợi ý khi sử dụng AI trong viết báo khoa học

Việc sử dụng AI trong viết báo khoa học không chỉ mang lại cơ hội mà còn đặt ra nhiều vấn đề đạo đức mà nhà nghiên cứu cần lưu ý.

5.1. Minh bạch và trách nhiệm

Một trong những vấn đề đạo đức quan trọng nhất là minh bạch và trách nhiệm khi sử dụng AI. Nhà nghiên cứu cần công khai rõ ràng khi sử dụng AI trong quá trình viết bài, bao gồm cả việc sử dụng AI để tạo ra nội dung hoặc chỉnh sửa văn bản (Vasconcelos & Marusic, 2025; Zielinski *et al.*, 2023). Điều này giúp đảm bảo rằng nội dung do AI tạo ra được kiểm tra kỹ

lượng và tuân thủ các quy định đạo đức (Vasconcelos & Marusic, 2025).

Ngoài ra, nhà nghiên cứu cũng cần chịu trách nhiệm về tính chính xác và độ tin cậy của nội dung do AI tạo ra. Trong trường hợp, nếu AI tạo ra một đoạn văn hoặc dữ liệu không chính xác, nhà nghiên cứu phải chịu trách nhiệm sửa chữa và xác minh thông tin (Vasconcelos & Marusic, 2025).

5.2. Đạo văn và bản quyền

Việc sử dụng AI có thể dẫn đến nguy cơ đạo văn và vi phạm bản quyền, đặc biệt khi AI được huấn luyện trên dữ liệu bao gồm các bài báo có bản quyền (Vasconcelos & Marusic, 2025; Hammad, 2023). Do đó, nhà nghiên cứu cần sử dụng các công cụ phát hiện đạo văn, như Turnitin hoặc iThenticate, để kiểm tra nội dung do AI tạo ra.

Hơn nữa, nhà nghiên cứu cũng cần đảm bảo rằng nội dung do AI tạo ra được trích dẫn đúng cách và không vi phạm quyền sở hữu trí tuệ, nếu AI sử dụng nội dung từ một bài báo đã xuất bản mà không trích dẫn, điều này có thể dẫn đến vi phạm bản quyền (Vasconcelos & Marusic, 2025).

5.3. Cân bằng giữa AI và trí tuệ con người

Một vấn đề đạo đức khác là cân bằng giữa AI và trí tuệ con người trong viết báo khoa học. Mặc dù AI có thể hỗ trợ trong nhiều khâu của quá trình viết báo, nhưng nó không thể thay thế hoàn toàn khả năng sáng tạo và phân tích của con người (Sonni, 2025; Chetwynd, 2024). Do đó, nhà nghiên cứu cần sử dụng AI như một công cụ hỗ trợ, AI có

thể được sử dụng để tạo bản thảo ban đầu hoặc gợi ý ý tưởng, nhưng nhà nghiên cứu cần kiểm tra và chỉnh sửa nội dung để đảm bảo tính chính xác và phù hợp không phải là một thực thể độc lập (Sonni, 2025).

5.4. Hướng dẫn từ các tổ chức học thuật

Nhiều tổ chức học thuật và tạp chí đã đưa ra các hướng dẫn về việc sử dụng AI trong viết báo khoa học. COPE (Committee on Publication Ethics) đã xuất bản một văn bản về “Authorship and AI tools,” trong đó nhấn mạnh rằng AI không thể là tác giả của một bài báo khoa học, và nhà nghiên cứu cần chịu trách nhiệm về nội dung do AI tạo ra (Zielinski *et al.*, 2023). Tương tự, nhiều tạp chí yêu cầu tác giả công khai rõ ràng khi sử dụng AI trong quá trình viết bài, và một số tạp chí thậm chí cấm sử dụng AI để tạo ra nội dung (Zielinski *et al.*, 2023).

5.5. Đào tạo

Để sử dụng AI một cách có trách nhiệm, nhà nghiên cứu cần được đào tạo về cách sử dụng các công cụ AI trong viết báo khoa học (Sonni, 2025; Cooperman & Brandao, 2023). Điều này bao gồm việc hiểu rõ cách hoạt động của các mô hình ngôn ngữ lớn, như ChatGPT, và cách sử dụng chúng một cách hiệu quả và đạo đức (Sonni, 2025). Các cơ quan giáo dục và nghiên cứu cũng cần cung cấp các khóa học và hội thảo về việc sử dụng AI trong nghiên cứu khoa học (Sonni, 2025).

VI. Chiến lược từ các tác giả thành công

Dựa trên kinh nghiệm của các tác giả thành công và các nghiên cứu gần đây,

dưới đây là các chiến lược thực tiễn để sử dụng AI hiệu quả trong viết bài báo khoa học quốc tế.

6.1. Sử dụng AI như một công cụ hỗ trợ

AI nên được sử dụng để bắt đầu hoặc chỉnh sửa bản thảo, không phải là người viết duy nhất. Ví dụ, một nhà nghiên cứu có thể sử dụng Gemini để tạo ra một dàn ý ban đầu hoặc Grammarly để chỉnh sửa ngữ pháp, nhưng vẫn cần duy trì vai trò chính trong việc viết và phân tích (Khalifa, 2024; Buriak *et al.*, 2023). Catterall (2025) khuyến khích các nhà nghiên cứu trề tin tưởng vào khả năng của mình và sử dụng AI để hỗ trợ cho tư duy sáng tạo (Catterall, 2024).

6.2. Kiểm tra và xác minh

Luôn kiểm tra lại thông tin và nội dung do AI cung cấp để đảm bảo tính chính xác. Ví dụ, khi sử dụng Grok để tìm kiếm thông tin hoặc Gemini để tổng hợp tài liệu, người dùng cần xác minh các nguồn dữ liệu và không dựa hoàn toàn vào kết quả do AI cung cấp (Khalifa & Albadawy, 2024). **Trinka** có thể hỗ trợ trong việc kiểm tra đạo văn và đảm bảo rằng nội dung là nguyên gốc (Buriak *et al.*, 2023).

6.3. Minh bạch trong việc sử dụng AI

Công khai rõ ràng khi sử dụng AI trong quá trình viết báo, tuân thủ các hướng dẫn của tạp chí và các tiêu chuẩn đạo đức. Ví dụ, một số tạp chí yêu cầu nhà nghiên cứu phải ghi rõ rằng một phần của bài báo đã được hỗ trợ bởi AI (Zielinski *et al.*, 2023). Điều này giúp đảm bảo tính minh bạch và trách nhiệm trong nghiên cứu.

6.4. Duy trì sáng tạo và tư duy phản biện

Không để AI thay thế hoàn toàn khả năng sáng tạo và phân tích của con người. Khi sử dụng Gemini để tạo ra ý tưởng, nhà nghiên cứu vẫn cần phát triển các lập luận độc đáo và không chỉ dựa vào các gợi ý của AI (Khalifa & Albadawy, 2024). Theo Hằng (2025), AI có thể hỗ trợ trong việc tạo bản thảo ban đầu, nhưng không thể thay thế khả năng phân tích và lập luận của nhà nghiên cứu (Sonni, 2025).

6.5. Cập nhật với các chính sách mới

Luôn theo dõi các chính sách và hướng dẫn mới liên quan đến việc sử dụng AI trong nghiên cứu và xuất bản. Ví dụ, COPE đã xuất bản các hướng dẫn về việc sử dụng AI trong viết báo khoa học, và các nhà nghiên cứu cần tuân thủ những hướng dẫn này (Zielinski *et al.*, 2023). Ngoài ra, các tạp chí như *Nature* và *Elsevier* cũng đang cập nhật các chính sách liên quan đến AI, và nhà nghiên cứu cần nắm bắt những thay đổi này (Vasconcelos & Marusic, 2025).

6.6. Xây dựng quy trình viết bài hiệu quả

Các tác giả thành công thường có một quy trình viết bài rõ ràng, bao gồm các bước như lập đề cương, viết bản thảo thô, chỉnh sửa, và phản hồi từ đồng nghiệp. AI có thể được tích hợp vào từng bước này để tăng hiệu quả. Ví dụ, Gemini có thể giúp lập đề cương ban đầu, Grok có thể gợi ý tài liệu tham khảo, và Grammarly có thể kiểm tra ngữ pháp và phong cách trong bản thảo cuối cùng (Khalifa & Albadawy, 2024; Buriak *et al.*, 2023).

VII. Kết luận

AI là một công cụ mạnh mẽ trong viết báo khoa học quốc tế, mang lại nhiều cơ hội để tăng hiệu quả và cải thiện chất lượng. Các công cụ như AI đã chứng minh giá trị của mình trong việc hỗ trợ nghiên cứu, chỉnh sửa văn bản, và đảm bảo tính chuyên nghiệp của bài viết. Tuy nhiên, việc sử dụng AI cũng đặt ra nhiều rủi ro, như thông tin sai lệch, đạo văn, và các vấn đề đạo đức, đòi hỏi nhà nghiên cứu phải sử dụng nó một cách có trách nhiệm và minh bạch. Thông qua việc áp dụng các chiến lược từ các tác giả thành công, nhà nghiên cứu có thể tận dụng tối đa lợi ích của AI mà vẫn đảm bảo tính xác thực và uy tín của nghiên cứu. Trong tương lai, với sự phát triển của công nghệ AI, việc sử dụng nó trong viết báo khoa học sẽ ngày càng phổ biến, và việc hiểu rõ cách sử dụng nó một cách đạo đức sẽ là rất quan trọng.

Tài liệu tham khảo:

- [1]. Bobier, C., Rodger, D., & Hurst, D. (2025). Artificial intelligence policies in bioethics and health humanities: A comparative analysis of publishers and journals. *BMC Medical Ethics*, 26(1), 79. <https://doi.org/10.1186/s12910-025-01239-9>
- [2]. Buriak, J. M., Akinwande, D., Artzi, N., Brinker, C. J., Burrows, C., Chan, W. C. W., Chen, C., Chen, X., Chhowalla, M., Chi, L., Chueh, W., Crudden, C. M., Di Carlo, D., Glotzer, S. C., Hersam, M. C., Ho, D., Hu, T. Y., Huang, J., Javey, A., ... Ye, J. (2023). Best practices for using AI when writing scientific manuscripts: Caution, care, and consideration: Creative science depends on it. *ACS Nano*, 17(5), 4091-4093. <https://doi.org/10.1021/acsnano.3c01544>

- [3]. Carey, M. A., Steiner, K. L., & Petri, W. A., Jr. (2020). Ten simple rules for reading a scientific paper. *PLOS Computational Biology*, 16(7), Article e1008032. <https://doi.org/10.1371/journal.pcbi.1008032>
- [4]. Catterall, M. (2024). Advice to young researchers: With reflections on how to get a paper published. *Qualitative Market Research: An International Journal*, 27(4), 545-551. <https://doi.org/10.1108/QMR-05-2024-0073>
- [5]. Chetwynd, E. (2024). Ethical use of artificial intelligence for scientific writing: Current trends. *Journal of Human Lactation*, 40(2), 211-215. <https://doi.org/10.1177/08903344241235160>
- [6]. Cooperman, S. R., & Brandão, R. A. (2023). AI assistance with scientific writing: Possibilities, pitfalls, and ethical considerations. *Foot and Ankle Surgery: Techniques, Reports & Cases*, 3(4), Article 100350.
- [7]. Ecartot, F., Seronde, M.-F., Chopard, R., Schiele, F., & Meneveau, N. (2015). Writing a scientific article: A step-by-step guide for beginners. *European Geriatric Medicine*, 6(6), 573-579. <https://doi.org/10.1016/j.eurger.2015.08.005>
- [8]. Gundall, M., Strufe, M., Schotten, H. D., Rost, P., Markwart, C., Blunk, R., Neumann, A., Griebbach, J., Aleksy, M., & Wübben, D. (2021). Introduction of a 5G-enabled architecture for the realization of Industry 4.0 use cases. *IEEE Access*, 9, 25508-25521. <https://doi.org/10.1109/ACCESS.2021.3057675>
- [9]. Hamed, A. A., & Wu, X. (2024). Detection of ChatGPT fake science with the xFakeSci learning algorithm. *Scientific Reports*, 14(1), Article 16259. <https://doi.org/10.1038/s41598-024-66784-6>
- [10]. Hammad, M. (2023). The impact of artificial intelligence (AI) programs on writing scientific research. *Annals of Biomedical Engineering*, 51(3), 459-460. <https://doi.org/10.1007/s10439-023-03140-1>
- [11]. Khalifa, M., & Albadawy, M. (2024). Using artificial intelligence in academic writing and research: An essential productivity tool. *Computer Methods and Programs in Biomedicine Update*, 5, Article 100145. <https://doi.org/10.1016/j.cmpbup.2024.100145>
- [12]. Khaleel, M., Nassar, Y., & El-Khozondar, H. J. (2024). Towards utilizing artificial intelligence in scientific writing. *International Journal of Electrical Engineering and Sustainability*, 2(1), 45-50.
- [13]. Kwon, D. (2025). Is it OK for AI to write science papers? Nature survey shows researchers are split. *Nature*, 641(8063), 574-578. <https://doi.org/10.1038/d41586-025-01463-8>
- [14]. Mondal, H., & Mondal, S. (2023). ChatGPT in academic writing: Maximizing its benefits and minimizing the risks. *Indian Journal of Ophthalmology*, 71(11), 3600-3606. https://doi.org/10.4103/IJO.IJO_718_23
- [15]. Salvagno, M., Taccone, F. S., & Gerli, A. G. (2023). Can artificial intelligence help for scientific writing? *Critical Care*, 27(1), Article 75. <https://doi.org/10.1186/s13054-023-04380-2>
- [16]. Sonni, A. F. (2025). Digital transformation in journalism: Mini review on the impact of AI on journalistic practices. *Frontiers in Communication*, 10, Article 1535156. <https://doi.org/10.3389/fcomm.2025.1535156>
- [17]. Vasconcelos, S., & Marušić, A. (2025). Gen AI and research integrity: Where

- to now? *EMBO Reports*, 26(8), 1923-1928. <https://doi.org/10.1038/s44319-025-00424-6>
- [18]. Wohlfarth, B., Streit, S. R., & Guttormsen, S. (2023). Artificial intelligence in scientific writing: A deuteragonistic role? *Cureus*, 15(9), Article e45513. <https://doi.org/10.7759/cureus.45513>
- [19]. Zielinski, C., Winker, M. A., Aggarwal, R., Ferris, L. E., Heinemann, M., Lapeña, J. F., Jr., Pai, S. A., Ing, E., Citrome, L., Alam, M., Voight, M., & Habibzadeh, F. (2023). Chatbots, generative AI, and scholarly manuscripts: WAME recommendations on chatbots and generative artificial intelligence in relation to scholarly publications. *Colombia Médica*, 54(3), Article e1015868. <https://doi.org/10.25100/cm.v54i3.5868>

AI IN INTERNATIONAL ACADEMIC WRITING: OPPORTUNITIES, RISKS, AND STRATEGIES FROM SUCCESSFUL GLOBAL AUTHORS

*Nguyen Thanh Chung¹, Ta Thi Thu Thuy¹, Nguyen Thi Huong¹, Dang Bao Son¹,
Nguyen Thi Ngoc Anh¹, Nguyen Thi Phuong Thao²*

Abstract: *The application of artificial intelligence (AI) in the process of writing international scientific articles is opening up new opportunities while posing significant challenges. This paper analyzes the role of AI in enhancing efficiency and improving the quality of manuscripts to meet the standards of global academic journals. AI can be utilized for literature searches, data analysis, suggesting outlines, editing spelling, and refining writing style in natural language, enabling researchers to save time and accelerate the publication process. However, risks such as misinformation, ethical concerns, and over-reliance on AI may compromise the authenticity of research. Drawing on the experiences of successful researchers and recent studies, we propose strategies to maximize the benefits of AI while minimizing risks. These include training in responsible AI use, suggesting the development of ethical guidelines, and fostering a creative integration of human expertise with AI technology. Through an analysis of significant case studies and current trends, this study provides insights to help scientists effectively leverage AI to produce high-quality, impactful academic papers.*

Keywords: *Artificial Intelligence, scientific writing, international publishing, research ethics, research strategies*

² Institute of Biological and Food Technology, Hanoi Open University